UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

8 Non duc gentilem, si spondeat esse fidelem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

C. XXIV. ¶ *Cum noverca, vel filiaſtra, vel ſorore ſua uxoris dormiens, ad conjugium pervenire non poterit: viris tamen earum legitima non negantur conjugia.*

Item ex concilio Triburienſi.

SI quis *a* cum noverca ſua dormierit, neuter ad conjugium poteſt pervenire: ſed vir ejus poteſt, ſi vult, aliam accipere, ſi ſe continere non poteſt. Similiter ſi quis cum filiaſtra ſua, vel cum ſorore uxoris ſuæ dormierit, obſervandum eſt.

Quamvis illud, quod in fine Moguntinenſis concilii ponitur, à quibusdam non de legitimè conjunctis, ſed de fornicariis dictum intelligatur: videlicet ut fornicarii diſcedant ab invicem, & ſine ſpe conjugii permaneant. Illud verò Gregorii ad Bonifacium, Anglicis 1 *pro tempore permiſſum eſt: quibus B. Gregorius in quarta & quinta generatione conjugia contrahi permiſit: aliàs autem damnatum eſſe, cùm Auguſtinus dicat libro de ſermone Domini in monte,* [*Si b uxorem quis habeat ſterilem, &c.*]

1 ¶ Anglicis] *Verè hic auctor gloſſæ animadvertit, Gratianum, quod Gregorius tertius ſcripſit ad Bonifacium legatum Germaniæ pro cauſis Germanorum, retuliſſe ad ea, quæ multò antè B. Gregorius primus ſcripſerat ad Auguſtinum Epiſcopum, diſpenſando cum Anglis ad fidem nuper converſis ſuper gradibus conſanguinitatis & affinitatis: & habetur infrà 35. quæſt. 2. & 3. cap. quædam lex & 5. c. ad fidem.*

C. XXV. ¶ *Ob infirmitatem, vel damna corporis, conjugia ſolvi non licet.*

Item Nicolaus *ad Carolum Moguntinenſem Epiſcopum.*

HI, qui *c* matrimonium ſani contraxerint, & uni ex duobus amentia, aut furor, aut aliqua infirmitas acceſſerit, ob hanc infirmitatem conjugia talium ſolvi non poſſunt. Similiter ſentiendum de his, qui ab adverſariis excæcantur, aut membris truncantur, aut à barbaris eſfecti fuerint.

C. XXVI. ¶ *Furioſus & furioſa matrimonium contrahere non poſſunt.*

Item Fabianus Papa.

NEque *d* furioſus, neque furioſa matrimonium contrahere poſſunt: ſed ſi contractum fuerit, non ſeparentur.

7 pars. *Ut ergo ex præmiſſis colligitur, non licet huic, dimiſſa uxore aliam ducere. Manet enim inter eos quoddam vinculum conjugale, quod nec ipſa ſeparatione diſſolvitur.*

C. XXVII. ¶ *Sterilem uxorem dimittere, & cauſa fœcunditatis aliam ducere alicui non licet.*

Unde Auguſtinus *ait in libro de bono conjugali, cap. 7.*

TAntum *e* valet illud ſociale vinculum conjugum, ut cùm cauſa procreandi colligetur, nec ipſa cauſa procreandi ſolvatur. Poſſet enim homo dimittere ſterilem uxorem, & aliam ducere, de qua filios habeat, & tamen non licet. *Item c. 15.* ¶ Manet vinculum nuptiarum, etſi proles, cujus cauſa initum eſt, manifeſta ſterilitate non ſubſequatur: ita, ut jam ſcientibus conjugibus non ſe filios habituros, ſeparare ſe tamen vel ipſa cauſa filiorum, atque aliis copulare non liceat. Quòd ſi fecerint, cum eis, quibus ſe copulaverint, adulterium committunt; ipſi autem conjuges manent. Planè uxoris voluntate adhibere aliam, unde communes filii naſcantur unius commiſtione ac ſemine, alterius autem jure, ac poteſtate, apud antiquos Patres fas erat. Utrum & nunc fas ſit, temerè *a* non dixerim.

C. XXVIII. ¶ *De eodem.*

Idem *lib. 1. de nuptiis, & concupiſcentia, c. 10.*

VSque *b* adeò manent inter viventes ſemel inita jura nuptiarum, ut potius ſint inter ſe conjuges, qui ab alterutro ſeparati ſunt, quàm cum his, quibus aliis adhæſerunt. *& paulò* 1 *poſt.* ¶ Manet inter viventes quoddam vinculum conjugale, quod nec ſeparatio, nec cum altero copulatio poſſit auferre: manet autem ad noxam criminis, non ad vinculum fœderis: ſicut apoſtata anima velut de conjugio Chriſti recedens, etiam fide perdita ſacramentum fidei non amittit, quod lavacro regenerationis accepit. Redderetur enim proculdubio redeunti, ſi amiſiſſet abſcedens. Habet autem hoc, qui receſſit, ad cumulum ſupplicii, non ad meritum præmii.

1 ¶ Et paulò pòſt] *Apud B. Auguſtinum hìc interjicitur c. deniq. ſupr. 31. q. 1. Addita verò nonnulla ſunt, & emendata in hoc capite ex ipſo originali, quemadmodum & in præcedenti.*

QVÆSTIO VIII.

QVum itaq; probatum ſit, quòd hic uxorem ſuam dimittere, & aliam ducere non poteſt, quæritur, ſi liceat ei hac conditione peccare, ut infidelem ad fidem adducat. Quod non poſſe fieri Auguſtinus *affirmat in lib. de adulterinis conjugiis, cap. 24. ita dicens.*

C. I. ¶ *Non debet aliquis à continentiæ voto recedere, etiamſi infidelis Chriſtianam ſe fieri polliceatur.*

NOn *c* ſolùm mœchandum non eſt, (quod facit non quidam, ſed omnis, qui dimittit uxorem ſuam, & ducit alteram, etſi propterea duxerit, ut faciat Chriſtianam:) ſed etiam quiſquis non alligatus uxori continentiam Deo voverit, nullo modo debet iſta compenſatione peccare, ut ideò credat uxorem ſibi eſſe ducendam, quia promiſit, quæ nuptias ejus appetit, futuram ſe eſſe Chriſtianam. Quod enim cuiquam, antequam voviſſet licebat, cùm id ſe nunquam facturum voverit, non licebit: ſi tamen id voverit, quod vovendum fuit, ſicuti eſt perpetua virginitas, vel poſt 1 experta connubia ſolutis à vinculo conjugali, vidualis caſtitas, ſeu ex conſenſu voventibus *d*, & carnalia debita ſibi invicem relaxantibus fidelibus, caſtiſque conjugibus (quod alterum ſine altera, vel alteram ſine altero vovere fas non eſt) jugis continentia. Hæc ergo, & ſi qua alia ſunt, quæ rectiſſimè voventur, cùm homines voverint, nulla conditione rumpenda ſunt, quæ ſine ulla conditione voverunt.

1 ¶ Vel poſt] *Hic locus in vulgatis B. Auguſtini codicibus, & etiam apud Ivonem uſq; ad verſ.* Hæc ergo. *paulò aliter habet.*

CAVSA XXXIII.

QVidam vir maleficiis impeditus, uxori ſuæ debitum reddere non poterat. Alius interim clanculò eam corrupit: à viro ſuo ſeparata, corruptori ſuo publicè nubit: crimen, quod admiſerat, corde tantùm Deo confitetur: redditur huic facultas cognoſcendi eam: repetit uxorem ſuam: qua recepta, ut expeditius orationi vacaret, & ad carnes agni purius e *accederet, continentiam ſe ſervaturum promiſit: uxor verò conſenſum non adhibuit.*

1 *Hic primùm quæritur, an propter impoſſibilitatem coëundi, à viro ſuo aliqua ſit ſeparanda.*

2 *Secundò, an poſt ſeparationem ei nubere valeat, cum quo prius fornicata eſt.*

a *Ex conc. apud Vermerias Bur. l. 17. c. 11.* b *ſupr. ead. q. 5. ſi uxorem.* c *Lib. 2. ſent. Pauli, tit. 19. in interpretatione l. 4. in Cod. Theod. Sent. 4. diſtin. 34.* d *Paulus ibid. Sent. ibid. Pol. ibid. Anſ. l. 10. c. 28.* e *Ivo p. 1. c. 254. Pann. l. 6. c. 28. & 105.*

a *al. non temerè dixerim.* b *Senten. 4. diſtin. 31. Ivo pa. 8. cap. 12. Pannorm. lib. 6. c. 74.* c *Ivo p. 8. c. 73.* d *al. viventibus.* e *al. purus.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN